

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára

házhoz hordással vagy postán küldve:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt. 50 kr.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petítor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért ígattatik be.

Lapunk számára hirdetésekkel felveznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.

Bécsben: Opellik L. és Mosse Rudolf.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) ezimendők: — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyílttérben megjelenő közlemények után három hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Eszmék a nevelés ügyében.

Midőn a nevelési eszme megpendített az egész országban oly hev és tűz mutatkozott e tárgy érdemében, hogy nagy eredményekről kétkedni alig lehetett. Megyék, kerületek, városok, falvak lelkesülve karolák át ez ügyet, napi sajtónk hasábjai nevelési értekezésekkel teltek meg; mi több a nép ajkain is a nevelés szó hangoztatott, sajnos azonban, hogy a lobogó tűz parázsa hamvadva, már-már kialváshoz közeledik.

Daczára a szentesített törvényeknek, daczára a kormány által megpendített felállított iskolafelügyelőknek, daczára a községekben megválasztott s olykor nagy buzgalmat tanúsító iskolaszékeknek, daczára a lelkesek sürgetéseinek, a tanítók tevékenységének, a népnevelés terén alig birunk haladni, a műveltség hiánya feltűnően mutatkozik. Minden nemzet mozog körülünk, mi rákmódjára haladunk. Hol és miben rejlik az ok?

Elismert dolog, hogy a falubeliek, de sőt sok városbeli is igen gyéren küldi gyermekét az iskolába; sokan hanyagságból: „miért járassam gyermekimet iskolába, én se jártam, mégis felnőttem, s annyit tudok mennyi nekem szükséges,” így beszél az apa és anya, s magára hagyják a gyermeket.

Mások nem küldik, mert ruházata nincs gyermekének, mert tanítópénzt kell fizetni, könyvet, íróeszközöket venni, mit ők szegénység miatt nem tehetnek.

Hiába sürgeti a lelkész, a bíró, az iskolaszék, a gyermekek iskoláztatását, legfőleg téli hónapok-

ban járnak a módosabb gyermekek, de alig jön a kikelet már rendre maradoznak, egyiknek marhát, másiknak libát kell őrizni vagy hon maradvá gyermekeket ringatni, vagy szülei után délben ételt hordani. Mit az egy-két téli hónapban tanult, azt nyáron elfelejti, jövő télen újra kezdi; igaz, hogy ekkor már kissé előbbre halad, de a közbejött nyári idő miatt a tanultak nagy részét feleli; ez így tart 11—12 esztendőskoráig, ekkor már házi- és mezzei munkához fogva folytonosan nélkülözi az iskolát, az egy-két órai ismétlő iskolában azt sohase pótolandja helyre ha szorgalmasan eljár, mit kezdő hat év alatt elmulasztott. — A tanítók szorgalmasan beküldik a mulasztók neveit az iskolaszéknek vagy az előjáróság, ezek a tanfelügyelőnek, ez a megyei alispánnak, az alispán meghagyás mellett kiküldi a járás szolgabirójának, ez szigorú parancs következtében leküldi a község birójának, ez pedig bármily szigorú és erőlyes legyen a parancs, féltve a nép előtt népszerűségét (mert jövőben ismét bíró akar lenni) nem meri végrehajtani s így az országos, a szentesített törvény csak írott malaszt marad, a gyermekek úgy, mint azelőtt, sőt elmondhatni még csekélyebb számmal látogatják az iskolát.

A hanyagság s szegénységhez járul, hogy sok helyen még rendes iskolaház nincs, s ha van is a törvénynek nem felel meg. Tegyük föl azonban, hogy a szülők készek gyermekeiket az iskolába rendszeren elküldeni, vajjon találunk-e ügyes tanképesített tanítókra? olyan tanítókra, kik tanítási kötelességüknek megfelelően képesek készek és akarnak?

Annai tanképesített s szorgalmas tanítót, meny-

nyi szükségeltetik nem találunk, itt a kormány követé a hibát, a kormánynak, mielőtt újabb iskolákat állított, nyitattott, kellett volna gondoskodni a tanterén újabb erőkről, képesített egyenkörül; továbbá bár a törvény határozottan kimondja a tanítók fizetését az még legtöbb helyen teljesedésbe nem ment, s ott is hol a törvény értelme szerint a tanító fizetése javított, nem teljesített pontosan, ha jön a negyed mindenki a bírótól kezdve egész az (bakterig) éjjeli őrig kikapja fizetését, csak a lelkész és tanító nem, s így a nap terhét viselő szorgalmasan működő iparkodó tanítónak szerződésileg meghatározott s megérdemelt díja a papíron megvan, neki mégis szükségkel kell küzdeni családjával együtt.

Igen érdekes volna kerületenkint megtudni a községek által rendetlenül fizetett, díjazott tanítók számát, s azt közzétenni; biztosan merjük állítani Magyarországon területén $\frac{3}{4}$ része a tanítóknak a legnagyobb szükségkel, éhséggel küzd, s csak $\frac{1}{4}$ része részesül a törvénynek megfelelő s e mellett negyed-évenként kiszolgáltatott pontos fizetésben.

Mig tehát a kormány elég képesített egyenről nem gondoskodik, míg a tanítók amugy is csekély fizetésének pontos behajtásáról nem rendelkezik, s őket szükségkel küzdeni, családjával majdnem éhen halni hagyja, addig jötehetségü, szorgalmas, s e pályára magát elhatározó egyéneket sohase várjon. Innen láthatjuk, a kormány nevelésünk ügyén azáltal, hogy kimondá, törvényileg meghatározó, mennyi fizetés-jövedelme legyen a tanítóknak, mitse lendített; ha egyuttal arról nem gondoskodott, hogy a tanítók fizetése pontosan be is hajtassék!

TÁRCZA.

Szerelmi dalok.

— Tamási Gyulától. —

V.

Elküldöm egy gondolatom
Galambposta képiiben
Oda, hol a domb rózsái
Közt a kedves lány pihen.

Szállj, szállj kis édes galambom
Oda-oda egyenest,
S meg ne jöj, hogy kis szeretöm
Szép álmait ki ne lesd!

Ottan szállj meg az ákácok
Lombjai közt csöndesen,
S jól vigyázz, hogy meg ne lásson
Téged észre ne vegyen.

Úgy örködjél álma fölött,
S ahogy engem emleget:
Szakíts le és ejts ölebe
Egy kerek kis levelet!

VI.

Végig merek tekinteni
Egészen éltemen,
Bohóságim kinyult során
Nincs mit kesergenem.

S ha fölszedem az izzadás
Keményebb napjait?
Gyakran egy ötlet a halál
Torkából is kivitt!

Csupán ha egy picinke lány
Alakja tün elém:
Merül szemem világa el
Könnyűim tengerén!

Tükördarabok a szinpadról.

II.

Soldosné Lujza asszony vendégszereplése.

Azok után, a miket mult alkalommal e czim alatt elmondunk, alig maradt megjegyezni való Soldosné játéka s dalainak általános jellemzésére.

A népelet mozzanatai elemekben nem annyira összetettek, indokaik nem oly talánszerűek, s minden legkisebb nyilvánulásaik az általános emberi vonáson kívül oly annyira magukon viselik a különös népies jelleget, miszerint színműirő és színész igen kevés nézponot használhat az egyes cselekvények találó jellemzésére.

Minden bevezető általános elmélkedés mellőztével azért, mindjárt első sorban, a bemutatott egyes, specialis alakokkal fogunk foglalkozni.

A „Strike” Szikránéja, s a „Falu roszsza” Finom Rózsija, egyenesen kedves vendégünk részére lettek írva. — Ez alakok megteremtésénél, nem kizárólag két keret állt a szinpad és népelet képiében a színműirő rendelkezésére, hanem előbbin egy rokonnélek vonzó ereje is, melynek népies ere önkénytelenül és észrevétlenül is átszivárgott az író alkotásán.

Emlitenünk is felesleges azért, hogy vendégünk mindkét szerepben kiválólag elemében volt. Szikráné szemei kire nem lövelték a természetes jókedv örömsugarait, s ki nem látta azokban égni a szenvedélyes szerelem ellenállhatlan tüztét?

Művészi tapintattal találta el a színeket Finom Rózsija — a falu női roszsza ábrázolásához. Finom Rózsija nagyt botlott, de e botlás a szerelem csalódása volt; e bélyeggel s Göndör Sándor iránti önzetlen szerelmével lép előttünk színre, a mult hibájaért a világ gonosz nyelvél, szerelméért Göndör hidegségével találkoznán. E vonásokhoz járul még, hogy kedvese hidegségét nem a mély szerelem őszinte fájdalomával, hanem a fel-fellobbanó szenvedély könnyü vérével fogadja. — Női jellem ily vonásaival rokonszenvet ébreszteni a legnehezebb feladatok sorába tartozik.

Szikráné és Finom Rózsija szakítva a szokások követelményeivel nemcsak szerelmet vallanak kedveseiknek, hanem mintegy rájuk akarják magukat erőszakolni; s e természetellenességben Soldosné oly sér tetlenül megőrizte a nőiesség varázsát, hogy a ki halotta és látta azt a szerelmi vallomást, melyet Szikráné Gyulának tett, hol szó, ajak és szem, s a kéz minden legkisebb mozdulata egymást felváltva, és kiegészítve beszélt, édesen és szerelemittasan mint a virágok s érthetőn, mint az apostolok nyelve, a szerelem lázongó szenvedélyével a szívében, a szemérem pirjával arcán sohasem fog e jelenetről megfélekedni.

Ez alakok ily természetű ábrázolása után sokan azt hitték, hogy a „Ripacsos Pista” Viczájának nem fognak vonzó személyesítőjére találni Soldosnéban. Csalódtak, — a hála meleg hangja a naiv lányka gondtalan dalai, a válás fájdalma, s általában e nemes szív minden vonása örömben és bánatban a falusi békés esendület érzelmezsgéjével, s a keresetlenség zománccsal lettek érvényre emelve.

S hogy mégis vakmerőségünknek is adjunk némi kifejezést, nem hallgathatjuk el, hogy szerintünk a „nagy apóban” Soldosné nem állott egészen művészeté színvonalán. Nem mintha az álpórleány, s majd később a három falu örökösője külön-külön sikerült

Ez észrevételeim s véleményem csak figyelmeztető szöveget gyanánt szolgáljon, a cselekvés a kormányt s annak közegeit illeti, ő nekik adatott az ígért létrehozni „videant consules.“ Hogy szükségünk van azt érezzük, segítségért kiáltunk tanítóink számandó ügye miatt, az emberiség és haza nevében.

Kereskényi Gyula.

Ismeretterjesztés.

— Az ősemberéről. —

Dr. Scheibertől.

(Folytatás.)

A csontok az említett agyagrétegben mindig legnagyobb rendetlenségben szerteszét tarka barkán egymás mellett és felett fekszenek, és csak ritka eset, hogy 2—3 egymás mellett létező csont egy és ugyan azon állati egyénhez is tartoznék. Még nem sikerült eddig egy állatnak minden csontjait egy csontbarlangban feltalálni, ámbar sokan közülük teljesen kiürítettek és legnagyobb figyelemmel átkutattak. A csontok legnagyobb része még jól meg vannak tartva, és azt mutatják, hogy az őket körülvevő lágyrészekkel együtt kerültek a barlangba; mások a kiszáradásnak és fehérítésnek valamint a hengergetésnek jeleit mutatják, mi azt bizonyítja, hogy magok a csontok egyideig a napnak ki voltak téve, és vízfolyások által hengerítettve vitettek a barlangokba. A csontok kinézése és minősége nem adhat felvilágosítást azon kor felett, melyből származnak, mert azoknak elváltozása azon körülményektől függ, melyek alá kerülnek. A cseppkőfedezet alatt minden rothadási befolyástól óva lévén, jól megtartva maradtak, holott ott, hol a csontok szabadon feküdtek annyira elváltozva találtak, hogy érintésre porrá összeomlottak; még ott hol például a cseppkőrétegben vagy némely sziklahasadékban más kődarabokkal összeforrasztva találtak, maguk a csontok is kővé átváltozván, csak kalapács és véső segítségével lehet az őket bezáró kövezetekből kibontani.

A előadottak után még azon kérdésre kell felelnünk, vajon mi módon kerülhettek a csontok a barlangokba? A legelső feltétel az lehet, hogy az illető állatok azon barlangokat lakták; ezt pedig csak azon állatokról lehet feltenni, melyekről tudjuk, hogy barlanglakók, mint p. o. a medvékről és a hyenákról; de hiszen az ősemberrel is feltehető, hogy barlanglakó volt. Hiszen még a régi írók is említést tesznek barlanglakó emberekről u. m. troglodytákról, kik kis Ázsia, Görög- és Olaszország különböző vidékein barlangoltak és garázdálkodtak. Abysiniát és Afrika keleti partvidékeit sok ideig Troglodytaországnak nevezték. De még mai napig is léteznek vad népek, melyeknél a barlanglakás otthonos. De mind ezen körülmények közt a barlangokban egyes állatok vagy emberek egész csontvázaik kellene feltalálni; a mi pedig, mint ezt már említém, még eddig nem sikerült. Más részt azt is kell tekintetbe venni, hogy a csontbarlangokban oly állatok csontjai is nagy mennyiség-

ben találtak, melyek nem szoktak barlangokban lakni, mint p. o. az elefánté, az egy és két tülkü állatokéi stb. Erre azt lehetne mondani, hogy ezen állatok darabjai a barlanglakó vadállatok és az ember által a barlangokba bevitték, azok husát részint ők maguk felemésztevé, részint ezzel kölykeit táplálván, a csontok visszamaradtak. Nem csak lehetséges, de igen valószínű, hogy a csontok egy kis része ily módon jutott a barlangokba, de azok legnagyobb része kétség kívül más körülmények által került oda, mint ezt azonnal látni fogjuk.

Néha nagymennyiségű csontok oly barlangok vagy egyes barlangrészek csontagyagában lerakva találhattak, melyekhez másképpen nem lehetett férni, mint vagy magas létrákoni felmászás vagy a hozzájuk vezető nyílás mesterséges tágitása által, szóval oly helyeken, melyekről nem lehet képzelnünk, hogy azok valaha állatok lakásául szolgálhattak, hanem szükségképpen azon feltételre vezettünk, hogy a csontok az őket tartalmazó agyaggal, kagylókkal és görgetegekkel együtt vízfolyások által a barlangokba vitettek. E mellett szól mind az agyagnak rétegzetessége, mind pedig a csontok rendetlen egymásközi fekvése. Azon körülmény, hogy ily csontbarlangok külső nyílása sokszor több száz lábnyival magasabban fekszik a hozzájuk legközelebb eső, völgyek és folyók mai földszintjénél, benünket egyrészt azon következtetésre vezet, hogy azon korszakban, melyben a csontok a barlangokba jutottak, a vizek sokkal magasabbak lehettek, mint jelenleg, úgy hogy legalább időnkénti áradásaikkor a barlangokat elárasztották; másrészt pedig arra, hogy a szóban levő korszak sokkal távolabb esik tőlünk, mint történelmi korszakunk néhány ezer éve, hogy e között és történelmi korszakunk között általunk kiszámíthatatlan és megközelíthetetlen évszázadok hosszú sorozata van. Ha tehát ezen csontagyagban emberi csontok is találtak, minden habozás nélkül bebizonyítottunk tarthatjuk azon tény, hogy az ember már a történet előtti korszakban, még pedig már az u. n. diluvial korszakban itt létezett a földön.

Ezen előzmények után magokkal foglalkozhatom a barlangokbani leletekkel röviden.

Ezek közt mindenek előtt a belgái barlangok kiemelendők, melyeket Schmerling híres lüttichi természetbúvár a legnagyobb figyelemmel átvizsgálta, és rólok 1833-ban igen jeles művet írt. Ezen barlangok között itt azonban csak az Engis-i barlangot említem meg, mert ebben több egy ember csontok között egy emberi koponya boltozata is találtatott, mely mind ezen barlangi leletek közt a legtekélyesebb és legjobban conservált darabokhoz tartozik, és a később említendő Neander koponyával együtt az eddig feltalált ősemberi maradványok között a legrégebbnek tartatik.

Az engisi barlangnak külső nyílása oly meredek kősziklafalon létezik, hogy Schmerling és kísérei a hely magasságától kötéllel ereszkedtek le, hogy a barlangba juthassanak. A 17 méter hosszú, 5 méter széles és 6 méter magas előteremben 2 méter vastag csontagyagrég találtatott, melyben egyéb állati csontok

mellett egy emberi metszőfog, egy hátcsigolya egy ujjcsont, és több háromszögletű kőfejsze volt. Ezen barlang alatt még egy második barlang nyílt kifelé a kőszikla falzaton. A nyílás 12 m. hosszú 5 m. magas és 4 m. széles előterembe vezet; ebből egy felhágó folyosó más kis terembe vezet, ez egészen ki volt töltve csontagyaggal; ebben találtatott a fent említett koponyaboltozat egy méter széles u. n. csonttöredék közepén. A koponyaboltozatot körülvevő csontagyag nagymennyiségű orrszarv., ősló-, hyena és medvefogakat tartalmazott.

(Vége következik.)

Apróságok.

Soldosné elment. Elhangzott a szép csalogány utolsó hangja is, a szép hangok még mindig csengnek füleinkben s bánatosan tekintünk az átelt kedves estekre vissza. A tél teljes prózai valóságában beköszöntött s a csalogány dallal a tavasz feljöttét remélve annak elhangzása után a sártengerbe potytyantunk. Árván maradtunk, azaz színházunk maradt árván. Csak azután csakugyan árván ne maradjon ám színházunk, félünk, hogy a sok felemelt helyárat után tárczájában lesoványkodott közönség meggyásolja a csalogányt, de meggyásolja a tárcza üressé váltát is. Az actio után igen sokszor reactio következik, nagyon óhajtanók, hogy a szomorú visszahatás itt elmaradjon.

A jég sasonja nemcsak bekövetkezett, hanem már teljes valójában virágozik, érve alatta a korcsolyázást. A testmozgásra igen alkalmas eszköz, s az egészségre is mértékletesen használva jótékony hatású. — Azonban közönségünk körében egészen mania lett túlságos élvezése. Sőt többet mondunk, a korcsolyamező valóságos uri salonná vált, hol igen szép közönség jön össze; ez ellen kifogás nincs, de megrovandó azon fényűzés a mit még a jég hátán is tapasztalunk; hölgyeink közül többen a legdrágább selyem s egyéb öltönyöket viszik a jégre, holott egyszerűen is megjelenhetnének itt; de még azt is megteszik, hogy naponként más és más drágábbnál drágább öltönyökben jelennek meg. Ideje volna már, ha e megrovandó fényűzést megvetve, hölgyeink az egyszerűségben tündökölnének és versenyeznének, ezáltal nagyobb érdemet és dicsőretet vívnának ki, mint a túlságos fényűzés által. Régi mondás, hogy az anyagi helyzetnek nagy veszélye a fényűzés s igen könnyen ennek túlságig vitele anyagi jólétünket vezetí jégre.

Városunk jó talaja a humornak. Gomba módra terem a humoristikus lap. Nem volna kifogásunk ellene, ha aztán a tartalom megfelelt volna a címnek; mert a túlgomba darázs csipések ép úgy nem szoktak élcesek lenni mint a szájkó károgoások — legalább nálunk; csak tompa s elévült nyilak lesznek, melyek visszapattannak, s önmagukat sújtják, mint a Kinizsi oszlopát meglövő török, ki a kőoszlopra lövén, azonban a meglőtt körül visszapattant golyó őt sújtá ha-

humora, nem szorul a mesterkelt fogások hatásvadászataira.

Hevesinek Ripacos Pista, Balognak a nagy apó voltak legsikerültebb szerepei.

Mint összeloadás, legjobban sikerült a nagy apó, leszámítva a karok fülserűt fogatkozásait, melyeknek gikszerével ez este a zenekar egyik trombitása lépett versenytérre, s nem mindennapi képességével, gazdagon osztozott a herostratesi dicsőség babérain.

Végül még Bényeinéhez van egypár szavunk; — röviden és utóljára szólnunk hozzá. Eddigi sorainkban, melyekkel játékaról megemlékeztünk, mint értesítve lettünk, Bényeiné rosz akaratot lát; ez alaptalan gyanut magunkról elhárítandó, engedje meg, hogy ezuttal harmadszor és ismételjük, utóljára szólhassunk játékaról. — Abban igaza van Bényeinének, hogy játékaról kevés elismeréssel emlékeztünk meg, de ez nem tehetségének félreismerése, annál kevésbé kicsinyes rosszakarata, hanem kizárólag a túlságosval keltett ellenszenv kifejezése volt.

Sohasem szözlöttünk róla beszélve tehetségihiányról, de megróttuk mindannyiszor tetszességének megbocsáthatlan gyöngeségeit. Bántott az a tudat, hogy a színésznőben, ki alakítása véghatárain, a szendők („XXII. Kaktus,” az „Ördög része”) s a pajzán soubrettek („Tiz leány,” „Szép Galathea”) ábrázolásánál tekintve játékat, öltözetet és dalait, méltán találkozik a közönség érdemelt tetszésével, e két határ közti közép alakok színre emelésével, oly kevés érzéket mutat a nemesebb izlés igényeivel szemben.

Egyedüli szándékunk volt tehetsége öntudatára ébreszteni. Ezt sem tesszük többé, mert a „nagy apó” Raphaellájában kettőről győződöttünk meg; először hogy Bényeiné nem hallgat ránk, s másodsor, hogy sokkal jobban ismeri ő nálunk az ő közönségét. Mindkét körülményt őszintén sajnáljuk. ch.

alakok ne voltak volna, de a kettő közötti átmenet kissé elmosódott.

Vége Törő Bálintné, a falusi jövéru menyecskek ez igazi typosát, a híven szerető feleségek mintaképét láttuk tőle, a fiatal heves vér lüktető ere jével, s a sérthetlen öntudat szabad szájával. Hallottunk sikamlós s kétértelmű szavakat tőle, de melyekkel ő szintugy mint az író nem festeni, hanem árnyalni igyekezett. E vonások, — ily helyes elvvel alkalmazva azokat, helyükön vannak a színpadon; a mindennapi élet elég tapasztalatot nyújt, hogy a legnyiltabb, sőt mondhatjuk szabadszájú nők, ritkábban siklanak meg, az álszemérem szenteskedőinél; nem mindég a szavakban, hanem azok mikénti hangsúlyozásában rejlik az értelem.

Ha nehéz a feladat Soldosné művészi játékaról elfoglaltanul írni, még nehezebb lesz a dalaival szemben. Minden egyes dala valódi remeke a népies irányú zenének; — s ha mégis különbséget óhajtanánk közöttük tenni, — olyan formán osztályozhatnók, — mint Petőfy költeményeit. Valamint Petőfy azon dalokban legnagyobb, sőt utólréhetetlen, melyekben a forma keretessége s a tartalom komoly hangja költői lelkülete korlátot nem ismerő nyilvánulásainak gátot nem szab, hol saját énjét szeretetre méltósága egész hatalmával tartózkodás nélkül szólaltathatja meg; — szintugy áll az arány Soldosné dalaira is; s azt hisszük nem esalódunk, midőn azt állítjuk, hogy a legnagyobb tetszést az „Elmentem én a szőlőbe” s a „Fogadásom tiltja szeretni” s az ezekkel rokon dalok aratták.

S midőn ezuttal a hova hamarábbi viszontlátás biztató reményével bucsut vennénk kedvelt művésznőnkől, nem mulaszthatjuk el őszinte köszönetet mondani a köztünk töltött 6 est műveléért, mely, mig reánk felejthetetlen marad, azt hiszük színpadunk hason alkotásaira sem tévesztendő el hatását.

Befejezésül még, az érintett darabok többi személyesítőiről óhajtunk szólni.

Valóban, dicséret illeti Károlyi szintársulatát, hogy a 6 közvetlenül egymásután következő estén, oly összesség s kerekded előadásokkal tüntette ki önmagát, a vendégművésznőt s a közönséget egyaránt.

Első sorban kétségkívül Bérczyt illeti a kitüntetés, ki rokonszenves, s a felsőbb régiókban szépen csengő hangjával, melegérzésű dalaival, s könnyed és élénk játékával, nem egyszer aratott Soldosné mellett érdemelt tapsokat. — Hangja kifogyhatlansága mellett eléggé tanuskodik, hogy 8 egymásután következő este, több mint 80 népdalt hallottunk tőle, a lankadság észrevehető jelei nélkül. A kettősök nagyrészt jól sikerültek; nem kis érdemére Bérczynek, kinek egy egy estére 5—6 nagyrészt Soldosné részére ártit dalhoz kellett a kíséretet megtalolnia. Fenébb érintett, 8 népszimnői szerepe közül legjobban sikerültek: a „Csikós” s a „Rokkant huszár;” legkevésbé a „Falu roszsza;” nem azt akarjuk mondani, hogy e szerepét elejtette, hanem hogy Gündör Sándor ábrázolásánál a vidéki színpadok szokásos niveauján maradt, míg előbb nevezett alakításával bátran kiállja a versenyt a népszínház oly sokat dicsért Szabó Bandijával.

Pifkó Karolinnak igen jó szerepe: Feledi Boriska, s ha a törhetlen szerelem e rokonszenves alakjának valamivel több erőt és érzelmet kölcsönözött volna, — bátran tekinthetnők e genre typosának.

Szilágyi alakításai mint mindég, ez estéken is általános tetszésben részesültek.

Kendy, a tót kalapot, s egypár izetlen rögtönzést leszámítva, megfelelt Tóth Ede Gonoszának. Valamivel kevesebb komicum, s még kevesebb túlzás alkalmazásával, Kendy kétségkívül a közönség osztatlan elismerésével, sőt mondhatjuk zajos tetszésével fog találkozni. — Különb is, elismert routineja s gazdag